

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
« ГЕРБОЛОГІЯ »

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова
Курс, семестр	Курс – 3, семестр – 1
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4
Мова викладання	Державна
Факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології, кафедра землеробства і агрохімії ім. В.І. Сазанова
Контактні дані розробника	<i>Викладач:</i> Оніпко Валентина, доктор педагогічних наук, професор <i>Контакти:</i> каб. 32 (навчальний корпус №1) <i>e-mail:</i> valentyana.onipko@pdaa.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/onipko-valentyana-volodymyrivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Мета викладення дисципліни: формування у студентів системи знань і вмінь для забезпечення їх професійної діяльності, зокрема, закономірностей формування бур'янового компоненту агрофітоценозів, взаємовпливів між культурними рослинами і бур'янами та способів їх регулювання для одержання економічно і екологічно обґрунтованої урожайності рослин, що вирощуються. Важливою складовою курсу є забезпечення отримання майбутніми науковцями сучасних знань з гербологічного моніторингу та оптимізованого застосування засобів контролювання бур'янів у посівах сільськогосподарських культур та інших категорій землекористування
Компетентності	<i>загальні:</i> ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. <i>фахові:</i> ФК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин). ФК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.
Результати навчання	РН 7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин, в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін. . РН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

Методи навчання	<i>Словесні методи:</i> розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад. <i>Наочні методи:</i> ілюстрування, демонстрування. <i>Практичні методи навчання:</i> лабораторні завдання, дослідницькі методи. <i>Частково-пошуковий, пояснювально-ілюстративний методи.</i> <i>Інтерактивні методи:</i> мікрофон, дискусії і групові обговорення. <i>Комп'ютерні і мультимедійні методи:</i> використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента.
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Вступ. Поняття про гербологію, її об'єкт, предмет, історію та методи досліджень. Гербологічний моніторинг Тема 2. Поняття про агрофітоценоз, його склад та структуру. Бур'яни – невід'ємні компоненти агрофітоценозів Тема 3. Еколого-біологічні особливості бур'янів. Класифікація бур'янів. Тема 4. Поняття про забур'яненість агрофітоценозів. Тема 5. Методи визначення забур'яненості. Типологія та прогнозування забур'яненості. Тема 6. Способи контролю забур'яненості. Тема 7. . Прогнозування забур'яненості агрофітоценозів Тема 8. Система протибур'янових заходів в агрофітоценозах різних груп сільськогосподарських культур.
Стратегія оцінювання результатів навчання	<i>Форми поточного контролю:</i> опитування; виконання завдань на лабораторних заняттях, виконання завдань самостійної роботи. <i>Форма семестрового контролю:</i> залік.
Політика навчальної дисципліни	1. Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. 2. Дедлайни та перескладання: практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату. 3. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. 4. На здобувачів вищої освіти поширюється право на академічну мобільність. Особливості такого навчання регламентовані Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Грунтознавство. Землеробство. Рослинництво. Агроекологія.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни	Презентації, відеоконтент, https://moodle.pdau.edu.ua/course/view.php?id=8609
Рекомендовані джерела інформації	<i>Основні</i> 1. Бур'яни та боротьба з ними. Навчальний посібник з гербології. За ред. В.О. Єщенко. Вінниця: ФОП Рогольська О.І., 2019. 2. Єщенко В.О., Копитко П.Г., Карнаух О.Б., Накльока Ю.І. і Усик С.В. та кандидати сільськогосподарських наук Коваль Г.В. і Борисенко В.В. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Основи гербології» студентами освітнього ступеня «Бакалавр» денної і заочної форм навчання за спеціальності 201 Агрономія. – Умань, 2021. – 45 с.

3. Зуза В.С. 124 Гербологія / В.С. Зуза. – Харків: Стиль-Издат, 2022. – 468 с.
4. Іващенко О.О., Іващенко О.О. Загальна гербологія : НААН, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Інститут захисту рослин НААН. Київ : Фенікс, 2019. 752 с.
5. Рудік О.Л., Лавриненко С.О., Лавриненко Н.М. Регулювання присутності бур'янів у сучасних агрофітоценозах. К.: Олді+. 2020. 150 с.
Допоміжні
  1. Веселовський І.В., Манько Ю.П., Козубський О.В. Довідник по бур'янах. – К.: Арістей, 2003. – 208 с.
  2. Гангур В. В., Лень О. І., Оніпко В. В., Гангур М. В., Миколенко Х. В. Вплив способів основного обробітку ґрунту на забур'яненість посівів та урожайність ячменю ярого в умовах Лівобережного Лісостепу. Scientific Progress & Innovations. 2023. № 26 (4). С. 41–46. URL: <https://journals.pdaa.edu.ua/visnyk/article/view/1809/2260> DOI: <https://doi.org/10.31210/spi2023.26.04.08>
  3. Довідник з гербології: навчальний посібник для підготовки бакалаврів напряму 1301 «Агрономія» в аграрних Вузах II-IV рівнів акредитації/ І.Д. Примак, М.П. Косолап, П.У. Ковбасюк та ін. За ред. І.Д. Примака. К.: Кондор, 2006. 372 с.
  4. Зуза В.С., Гутянський Р.А. Основні бур'яни в полях північно-східної України. Карантин і захист рослин. 2020. № 2–3. С. 61–64.
  5. Іващенко О.О., Іващенко О.О. Загальна гербологія: монографія. – НААН, Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків, Інститут захисту рослин НААН. – Київ : Фенікс, 2019. – 752 с.
  6. Кирильчук К.С., Тихонова О.М. Гербологія: методичні рекомендації щодо проведення практичних занять для студентів факультету агротехнологій та природокористування. – Суми: СНАУ, 2014. – 84 с.
  7. Косолап М.П. Гербологія: навч. посібник. – К.: Арістей, 2004. – 362 с.
  8. Косолап М.П. Методичні вказівки для проведення лабораторнопрактичних занять з гербології. К.: НАУ, 2004. – 104 с.
  9. Манько Ю.П. Бур'яни та заходи боротьби з ними. – К.: Учбово-методичний центр Мінагропрому України, 2001. – 240 с.
  10. Оніпко В. В., Гордівська С. В. Вплив агроекологічних чинників на врожайність і якість лікарських культур. Scientific Progress & Innovations. 2023. № 26 (2). С. 34–38. URL: <https://journals.pdaa.edu.ua/visnyk/article/view/1756/2202> DOI: <https://doi.org/10.31210/spi2023.26.02.06>
  11. Примак І.Д. Довідник з гербології: навч. Посібник.– К.: Кондор, 2006. – 372 с.
  12. Тоцький В. М., Гангур В. В., Оніпко В. В., Міщенко О. В.,| Космінський О. О., Поляков І. А., Мотрич Р. Ю. Вплив агроекологічних чинників на врожайність і якість лікарських культур. Scientific Progress & Innovations. 2023. № 26 (3). С. 52–57. URL: <https://journals.pdaa.edu.ua/visnyk/article/view/1785/2234> DOI: <https://doi.org/10.31210/spi2023.26.03.10>
  13. Федорус В. О., Оніпко В.В. Вплив гербіцидів на засміченість посівів кукурудзи бур'янами в період вегетації. Сучасні аспекти і технології у захисті рослин : матеріали міжнар. науково.- практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 26 листоп. 2023 р.). Полтава : ПДАА, 2023. С.144-147 URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/academicdepartment/kafedra-zahyst-roslyn/plan_scientific.pdf

14. Циков В.С., Матюха Л.П. Бур'яни: шкодочинність і система захисту. Дніпропетровськ: ЕНЕМ, 2006. – 86 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім. В. Вернадського / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>;
2. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://teacode.com/online/udc/58/582.html>
3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://herbarium.nw.ru/r/team_m.shtml

Рік введення

2023 р.